

Αθήνα, 17 Ιανουαρίου 2024

Ερώτηση

Προς την υπουργό Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας

Θέμα : Για την τεκνοθεσία από μεμονωμένα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα στην Ελλάδα

Στο πλαίσιο της πολύμηνης αμφισβήτησης στην οποία έχει περιαγάγει ο πρωθυπουργός με δική του ευθύνη τα γονεϊκά δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, καθώς και το πλαίσιο της τεκνοθεσίας και της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, τονίζεται ότι από το έτος 1946, δηλαδή από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, προβλέπεται η απόκτηση θετού τέκνου από μεμονωμένο θετό γονέα.

Η συγκεκριμένη νομική δυνατότητα προβάλλεται ως μια επιλογή που έχουν τα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα που επιθυμούν να γίνουν γονείς, προκειμένου να αιτιολογηθεί η αθέμιτη διάκριση που πρόκειται να επιβληθεί με την απαγόρευση της πρόσβασης σε ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή με παρένθετη κύηση για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα και για ΛΟΑΤΚΙ+ ζευγάρια.

Ωστόσο, η ύπαρξη της νομικής δυνατότητας για ένα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομο να τεθεί στην κρίση του κράτους ως υποψήφιος θετός γονέας, δεν επαληθεύεται στην πράξη ότι έχει πράγματι θετική έκβαση.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τις κατ' έτος "υιοθεσίες" προκύπτει ότι οι μεμονωμένοι θετοί γονείς αποτελούν σημαντικά μικρότερο αριθμό, ο οποίος κάθε έτος μειώνεται δραματικά, σε σχέση με τους θετούς γονείς που είναι ζευγάρια¹. Παράλληλα, απουσιάζουν πλήρως τα στοιχεία για τα ποσοστά των μεμονωμένων ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων που έχουν γίνει θετοί γονείς. Η παράμετρος του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου μπορεί νόμιμα να αποτελέσει αντικείμενο στατιστικών στοιχείων, εξαγόμενη ως ανωνυμοποιημένη πληροφορία από τις εκθέσεις των κοινωνικών υπηρεσιών που εξετάζουν την καταλληλότητα των ατόμων για να γίνουν θετοί γονείς. Θα πρέπει λοιπόν να έχουμε σαφή στατιστικά στοιχεία, προκειμένου να αξιολογηθεί εάν είναι ρεαλιστική η δυνατότητα των μεμονωμένων ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων που και τώρα επιτρέπεται νομικά να γίνουν θετοί γονείς ή αν αποτελεί απλώς ένα θεωρητικό ενδεχόμενο που δεν επιβεβαιώνεται στην πράξη.

¹ Ελληνική Στατιστική Αρχή, Δελτίο Τύπου: Έρευνα Πράξεων Υιοθεσίας έτους 2021, 1.11.2022: <https://www.statistics.gr/documents/20181/d99a563e-9405-bdee-aab4-d739120a6d08> Δελτίο Τύπου: Έρευνα Πράξεων Υιοθεσίας έτους 2022, 1.11.2023: <https://www.statistics.gr/documents/20181/e3fa2ea4-d6fa-fad7-3af6-013a05bf2cc4>

Πέρα από την έλλειψη στατιστικών στοιχείων, υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να αμφιβάλλουμε ότι οι υποψήφιοι μεμονωμένοι ΛΟΑΤΚΙ+ άνθρωποι κρίνονται πράγματι κατάλληλοι να αναλάβουν την ευθύνη της ανατροφής θετών τέκνων. Η προκατάληψη εις βάρος τους λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού ή και της ταυτότητας φύλου μπορεί να αποτελεί έναν συγκαλυμμένο ή άμεσο λόγο για τον οποίο οι κοινωνικές υπηρεσίες αποκλείουν μεμονωμένα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα από την επιτρεπόμενη και σήμερα τεκνοθεσία.

Για παράδειγμα, την δημοσιότητα απασχόλησε έντονα τις προηγούμενες ημέρες η περίπτωση της γνωστής διεμφυλικής εκπαιδευτικού, της καθηγήτριας Αγγλικών κυρίας Κάθριν Ράιλι, η οποία έχει υποβάλλει από ετών αίτημα για μεμονωμένη τεκνοθεσία ανηλίκου στο Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής (αρ. πρωτοκόλλου 0212202211784, 12.8.2022), αλλά ύστερα από τεράστιες χρονικές καθυστερήσεις, της γνωστοποιήθηκε προφορικά και όχι ακόμη εγγράφως, ότι έχει κριθεί ακατάλληλη για να γίνει θετή γονέας². Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η κα. Ράιλι είναι η πρώτη ανοικτά τρανς εκπαιδευτικός στην χώρα μας και η ζωή της έχει προβληθεί από ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ³, ενώ η ίδια έχει δώσει διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο Αθηνών⁴, στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας⁵, στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου⁶, στο Κέντρο Εκπαίδευσης Καθηγητών Πανεπιστημίου Οξφόρδης⁷, καθώς και στο Οικονομικό Φόρουμ των Δελφών⁸. Η ίδια είναι επίσης συγγραφέας 43 εκπαιδευτικών, λογοτεχνικών και παιδικών βιβλίων⁹. Έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αναδιοργάνωση του Κυριακάτικου Σχολείου Μεταναστών της Αθήνας, στο οποίο δώρισε ένα μεγάλο μέρος της βιβλιοθήκης της¹⁰, ενώ ήταν η παρουσιάστρια της εκδήλωσης “I am positive” Στέγη Γραμμάτων του Ιδρύματος Ωνάση¹¹, παρουσία της Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Από τα στοιχεία που έχουν τεθεί υπόψη στην υποψήφια θετή γονέα, προκύπτει ότι ο αποκλεισμός της από το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής δεν έχει γίνει για άλλους λόγους, όπως π.χ. οικονομικοί ή λόγοι διαβίωσης, αφού πρόκειται για εργαζόμενη καθηγήτρια και για συγγραφέα με σημαντική δημόσια παρουσία και από το γενικότερο προφίλ της προκύπτει ότι είναι ένα άτομο με κοινωνική αναγνώριση, ορατότητα και διαπιστωμένη αφοσίωση στην εκπαίδευση των παιδιών, η σχέση της με τα οποία καταγράφεται και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως μια ιδανική περίπτωση επικοινωνίας καθηγήτριας με μαθήτριες και μαθητές. Η απόρριψη ενός τέτοιου ατόμου με υποδειγματική δημόσια παρουσία και με αξιόλογο επίπεδο διαβίωσης από την αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, για τους λόγους που και η ίδια η κα. Ράιλι έχει ανακοινώσει σε τηλεοπτική εκπομπή¹², δεν μπορεί παρά να οφείλεται στην ταυτότητα φύλου της υποψήφιας. Δηλαδή την έχουν κρίνει ακατάλληλη να γίνει θετή μητέρα, επειδή είναι διεμφυλικό άτομο.

² “Κάθριν Ράιλι: Απορρίφθηκε το αίτημά της να αποκτήσει παιδί μέσω τεκνοθεσίας – Το ξέσπασμα της τρανς καθηγήτριας” <https://www.thetoc.gr/koinwnia/article/kathrin-raili-aporrifthike-to-aitima-tis-na-apoktisei-paidi-meso-teknothesias---to-xespasma-tis-trans-kathigitrias/>

³ Εκπομπή 365 Στιγμές, Κύκλος 1, Επεισόδιο 11: “Η ζωή των τρανς ατόμων” (2022), προσβάσιμο στην ιστοθέση: <https://www.ertflix.gr/vod/vod.258710-365-stigmes-11>

⁴ Διάλεξη στις 4.5.2023 με θέμα: “Adapting your textbook to meet the needs of english language learners”, προσβάσιμο στην ιστοθέση: https://eclass.uoa.gr/modules/announcements/index.php?course=ENL100&an_id=464207

⁵ Διάλεξη στις 26.9.2020 με θέμα: “Content and language intergrated learning (CLIL)”, προσβάσιμο στην ιστοθέση: https://22189df7-a95f-483d-b13f-112a76d63100.filesusr.com/ugd/75774f_bf613a5e1abb4926af13b52f3322ceca.pdf

⁶ <https://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp14652a>

⁷ <https://events.eventzilla.net/e/innovateelt-2023-conference-2138571597>

⁸ <https://womenontop.gr/events/inclusivity-lounge-ena-hub-gia-tin-isotita-stin-ygeia-sto-delphi-economic-forum/>

⁹ https://www.goodreads.com/author/list/20948546.Katherine_Reilly

¹⁰ https://el.wikipedia.org/wiki/Κάθριν_Ράιλι

¹¹ <https://www.onassis.org/el/whats-on/im-positive-2023>

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=UDJ58YHfXo>

Εφόσον όμως επιβεβαιώνεται ότι η ταυτότητα φύλου έχει αποτελέσει λόγο αποκλεισμού μεμονωμένου υποψήφιου θετού γονέα, εγείρεται σοβαρό ζήτημα παραβίασης του ανθρώπινου δικαιώματος του άρθρου 8 (σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) σε συνδυασμό με το άρθρο 14 (απαγόρευση διακρίσεων) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Υπενθυμίζεται ότι το έτος 2008 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου καταδίκασε την Γαλλία για παραβίαση των δύο ανωτέρω άρθρων της Ε.Σ.Δ.Α. επειδή οι κοινωνικές υπηρεσίες απέρριψαν αίτημα τεκνοθεσίας μεμονωμένης γυναίκας, λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού της (προσφυγή αρ. 43456/02, υπόθεση Ε.Β. κατά Γαλλίας, απόφαση 22.8.2008, τμήμα ευρείας συνθέσεως του Ε.Δ.Δ.Α.).

Με βάση όλα τα ανωτέρω,

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός

- 1. Ποια είναι τα στατιστικά για τον αριθμό των τεκνοθεσιών ανηλίκων από μεμονωμένα ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα κατά τα πέντε (5) τελευταία έτη;**
- 2. Ποια μέτρα θα ληφθούν ώστε να επανεξεταστεί το αίτημα του ανωτέρω διεμφυλικού προσώπου, χωρίς να χρειάζεται να υποβληθεί εξ αρχής στο σύνολο των ιατρικών και άλλων εξετάσεων για την υποβολή νέου αιτήματος;**
- 3. Πώς θα διασφαλιστεί ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες δεν θα επιβάλλουν αποκλεισμούς σε ΛΟΑΤΚΙ+ πρόσωπα, άμεσους ή έμμεσους, λόγω της ιδιότητάς τους αυτής;**

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Αποστολάκης Ευάγγελος

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Γιαννούλης Χρήστος

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)

Μάλαμα Κυριακή

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παππάς Πέτρος

Πούλου Παναγιού

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γιώργος